

ENKEL Samhällskunskap 7 - 9 ~ del 1

INNEHÅLL

LEVA TILLSAMMANS 1

- Vem är du? 1
- Hur vill jag vara? 1
- Olika grupper 2
- Familjen 2
- Kvinnor och män 2
- Jämställdhet 4
- Sexuell läggning 4

LEVA I SVERIGE 6

- Vad är typiskt svenskt? 6
- Sverige har förändrats 6
- Urbanisering 7
- Migration 7
- Sverige blir en demokrati 9
- Folkrörelser 9
- Jämlikhet och jämställdhet 10
- Mångkulturellt samhälle 11
- Utanförskap 11
- Främlingsfientlighet 11

VÅRA VANLIGASTE MEDIER 13

- Medier och massmedier 13
- Sociala medier 13
- Mediernas uppgift 14
- Tidningar 14
- På redaktionen 16
- Tidningarnas inkomster 16
- Public service 17
- Reklamkanaler 17
- Streamingtjänster 17

MEDIER OCH DEMOKRATI 19

- Medierna ska granska 19
- Tredje statsmakten 19
- Mediernas etiska regler 20
- Risker med sociala medier 20

LAG OCH RÄTT 22

- Sveriges lagar 22
- Brott 23
- Vem begår brott? 23
- Rättssystemet 25
- Rättegången hålls i en domstol 25
- Straff eller påföljd? 26
- Rättssäkerhet 26

SAMHÄLLET'S EKONOMI 28

- Familjens ekonomi 29
- Dina pengar 29
- Att handla på internet 30
- Alla måste betala skatt 30
- Samhällsekonomi 32
- Ekonomiska system 33
- Ekonomisk utveckling 35
- Konjunkturer 35
- Ekonomisk politik 36
- Betalningsmedel 36
- Inflation 36
- Banker 37
- Ekologisk ekonomi 37

ARBETGSMARKNADEN

OCH ARBETSLIVET 39

- Varför arbetar vi? 39
- Strukturömvändningar 39
- Arbetslagare och arbetsgivare 40
- Så fungerar arbetsmarknaden 40
- Konflikter - strejk och lockout 41
- Utbildning och arbete 41
- Att starta eget 41
- Att söka arbete 43
- Att bli arbetslös 44
- Arbetslivet förändras 44

STATSSKICK OCH STYRELSESKICK 46

- Statsskick och statschef 46
- Styrelseskick 46
- Demokrati 46
- Demokratins kännetecken 47
- Diktatur 48
- Alla kan påverka 48

VAL OCH PARTIER 50

- Politiska ideologier 50
- Tre stora ideologier 50
- Nya ideologier 51
- Från ideologi till parti 51
- Våra svenska partier 52
- Partiprogram 52
- Vänster-högerskalan 52
- Riksdagspartierna samarbetar 54
- Alliansen splittras 54
- Fyra olika val 55
- Valrörelsen 55
- Vilka får rösta? 55
- I vallokalen 55
- Valresultatet 55

SÅ STYRS SVERIGE 57

- Grundlagarna - författningen 57
- Riksdagen 59
- Att stifta lagar 59
- Votering i riksdagen 60
- Att kontrollera riksdagens arbete 61
- Att besluta om statens inkomster och utgifter 61
- Regeringen 63
- Departementen 63
- Olika sätt att bilda regering 63
- Regeringens uppgifter 64
- Statliga myndigheter 64
- Kommuner och regioner 66
- Kommunen 66
- Kommunens ekonomi 67
- Så styrs en kommun 67
- Nämnderna 67
- Regionen 68
- Regionens inkomster 68
- Så styrs regionen 68

FACIT